

BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA
DIREKCIJA ZA EKONOMSKO PLANIRANJE

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
САВЈЕТ МИНИСТАРА
ДИРЕКЦИЈА ЗА ЕКОНОМСКО ПЛАНИРАЊЕ

BOSNIA AND HERZEGOVINA
COUNCIL OF MINISTERS
DIRECTORATE FOR ECONOMIC PLANNING

INFORMACIJA
o kretanju makroekonomskih pokazatelja
za period januar/siječanj-mart/ožujak 2012. godine

Sarajevo, maj/svibanj 2012. godine

Sadržaj:

Uvod.....	3
1. Realni sektor.....	4
1.1. <i>Industrijska proizvodnja</i>	4
1.2. <i>Tržište rada BiH</i>	4
2. Javne finansije.....	5
2.1. <i>Indirektni porezi u BiH</i>	5
2.2. <i>Prihodi od direktnih poreza i doprinosa u BiH</i>	6
2.3. <i>Izvršenje budžeta entitetskih Vlada</i>	6
3. Cijene, monetarni i finansijski sektor.....	7
3.1. <i>Cijene – Indeks potrošačkih cijena (CPI)</i>	7
3.2. <i>Monetarni agregati</i>	8
3.3. <i>Prosječna obavezna rezerva</i>	8
3.4. <i>Devizne rezerve Centralne banke BiH</i>	9
3.5. <i>Depoziti</i>	10
3.6. <i>Kredit</i>	11
3.7. <i>Berze</i>	12
4. Vanjski sektor.....	13
5. Strane direktne investicije.....	14

Uvod

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 79. sjednici održanoj 05.03.2009. godine razmotrilo i usvojilo Prijedlog mjera iz nadležnosti Vijeća ministara BiH za ublažavanje uticaja globalne ekonomske krize na privredu BiH. Direkcija za ekonomsko planiranje je zadužena da u vezi sa navedenim prati kretanje makroekonomskih pokazatelja i da izvještaj o kretanju mjesečno dostavlja Vijeću ministara.

Direkcija je zadužena da „Informaciju“ dostavlja mjesečno Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine u svrhu praćenja uticaja svjetske ekonomske krize na ekonomiju BiH.

„Informacija“ obuhvata kretanje glavnih makroekonomskih pokazatelja u BiH za navedeni period. Detaljna pojašnjenja svih oblasti koje su obuhvaćene u ovom dokumentu se mogu naći u Ekonomskim trendovima BiH koje publikuje Direkcija, kvartalno – četiri puta godišnje, te redovno dostavlja Vijeću ministara i Parlamentu BiH.

* * *

Na osnovu raspoloživih statističkih podataka može se konstatirati da se BiH u prva tri mjeseca 2012.godine suočava sa problemima po pitanju ekonomskog rasta. Iako je još uvijek rano donositi bilo kakve zaključke, na to snažno ukazuje nagli pad vanjske trgovine i industrijske proizvodnje praćen stagnacijom građevinarstva i prometa u maloprodaji.

Slabljenje rasta bh. izvoznih tržišta praćeno elementarnim nepogodama u februaru 2012. godine su bili glavni uzroci smanjenja vrijednosti bh. robnog izvoza od 11,9%, te industrijske proizvodnje od 9,4% . Ovo je bilo praćeno skromnim rastom vrijednosti građevinskih radova u FBiH od 5,3%, te padom u RS od 14,3% (g/g).

Slična je situacija zabilježena i u maloprodaji gdje je u FBiH, zabilježen rast od 7,2% u prva tri mjeseca 2012. godine, a u RS rast od 11,3% mart 2012./mart 2011. Imajući u vidu smanjenje broja zaposlenih, navedena kretanja ukazuju na blagi rast domaće tražnje što je bilo glavni uzrok gotovo zanemarljivog rasta vrijednosti robnog uvoza od 0,2%.

Iako je rano za donošenje preciznih zaključaka, dostupni indikatori snažno ukazuju na osjetno slabljenje dinamike ekonomske aktivnosti u BiH u prvom tromjesečju 2012.godine.

1. Realni sektor

1.1. Industrijska proizvodnja u BiH

Prema podacima Agencije za statistiku BiH za prvi kvartal 2012. godine evidentno je slabljenje industrijske proizvodnje u Bosne i Hercegovini u odnosu na prethodnu godinu. Tako u periodu januar-mart 2012. godine BiH bilježi pad fizičkog obima industrijske proizvodnje od 9,4% u odnosu na isti period prethodne godine. Ovo smanjenje industrijske proizvodnje pretstavlja nastavak negativnog trenda sa kraja prethodne godine kada je došlo do pada privredne aktivnosti u BiH. Glavni razlog smanjenja industrijske proizvodnje u BiH je pogoršana situacija na izvoznim tržištima što je rezultiralo značajnim smanjenjem izvoza i samim tim padom proizvodnje u prerađivačkoj industriji u BiH od 11%. S druge strane, sektori rudarstva i proizvodnje električne energije koji su determinisani domaćom tražnjom također bilježe stagnaciju odnosno smanjenje proizvodnje u odnosu na prethodnu godinu. Sektor rudarstva tokom prvog kvartala je stagnirao u odnosu na prethodnu godinu tako da je ostvario skroman rast proizvodnje od samo 0,6 %, dok je u sektoru za proizvodnju električne energije zabilježen pad proizvodnje od skoro 10% u odnosu na prvi kvartal prethodne godine. Posmatrano po entitetima pad industrijske proizvodnje u periodu januar-mart 2012. godine iznosio je 9,6% u FBiH, dok je u RS-u registriran pad od 5,1% u odnosu na isti period prethodne godine.

Indeksi g/g		2007	2008	2009	2010	2011	Jan	Feb	Mart	Jan-Mart
							2012	2012	2012	2012
Industrijska proizvodnja	FBiH	108,6	107,9	88,4	104,2	102,5	92,8	87,8	90,4	90,4
	RS	101,4	116,8	119	105	104,7	95,4	94,5	94,6	94,9
fizički obim	BiH	-	-	96,7	101,6	105,6	93	87,2	91,4	90,6

Izvor: BHAS, FZZS FBiH, RZSR

1.2. Tržište rada BiH

Broj zaposlenih lica u BiH se tokom februara 2012. godine nastavio smanjivati. Ukupan broj zaposlenih lica u BiH je u spomenutom mjesecu iznosio 687,1 hiljada što je za 0,9% manje u odnosu na isti mjesec 2011. godine. Najintenzivnije smanjenje broja zaposlenih je registrovano u kategorijama građevinarstva (-8,6% g/g), ugostiteljstva (-7,2% g/g), trgovine na veliko i malo (-2,7% g/g) te prerađivačke industrije (-0,9% g/g). Administrativna stopa nezaposlenosti u BiH je u januaru 2012. godine iznosila 44,2%¹.

Prosječna neto plata u BiH je u februaru 2012. godine iznosila 818 KM i veća je za 2,5% u odnosu na isti mjesec 2011. godine. Realni rast neto plate u posmatranom mjesecu je 0,1%. U okviru privatnog sektora prosječne neto plate u februaru 2012. godine su najbrže rasle u oblastima ribarstva (10,3% g/g), rudarstva (9% g/g) te saobraćaja, skladištenja i veza (5,8% g/g). Prosječna penzija u BiH u martu 2012. godine je iznosila 336² KM što je 1,4% više u odnosu na isti period 2011. godine. Minimalne penzije u BiH u martu 2012. godine su nepromijenjene u odnosu na februar i iznose 160 KM u RS i 310,7 KM u FBiH.

¹ DEP kalkulacija.

² Prosječna penzija u BiH je izračunata je izračunata na osnovu entitetskih nivoa penzija ponderisanih odnosom ukupnog broja penzionera u svakom od BH entiteta.

	Broj zaposlenih lica u BiH	Stopa rasta (g/g)
Ø 2011.	691.548	-0,6%
I 2012.	689.119	-0,7%
II 2012.	687.138	-0,9%
I-II 2012.	688.129	-0,8%
	Broj nezaposlenih lica u BiH	Stopa rasta (g/g)
Ø 2011.	529.644	2,5%
I 2012.	541.360	2,8%
II 2012.	543.703	3,0%
III 2012.	542.726	2,4%
I-III 2012.	542.596	2,7%
	Prosječna neto plata u BiH (KM)	Stopa rasta (g/g)
Ø 2011.	816	2,2%
I 2012.	826	2,3%
II 2012.	818	2,5%
I-II 2012.	822	2,4%
	Prosječna penzija u BiH (KM)	Stopa rasta (g/g)
Ø 2010.	333	-1,0%
Ø 2011.	338	1,7%
I 2012.	342	3,2%
II 2012.	336	1,4%
III 2012.	336	1,4%
I-III 2012.	338	2,0%

Izvor: Agencija za statistiku BiH, entitetski zavodi za zapošljavanje, Zavod za zapošljavanje BD, entitetski penzioni fondovi

2. Javne finansije

2.1. Indirektni porezi u BiH

U periodu I-III 2012. godine prikupljeno je oko 1.033,7 miliona KM prihoda od indirektnih poreza, što je za 1,6% manje u poređenju sa istim periodom prethodne godine. Tokom posmatranog perioda, jedino prihodi od akciza bilježe rast (2,1% g/g) dok sve ostale vrste prihoda bilježe smanjenje. Međutim, posmatrano na mjesečnom nivou, na kraju marta mjeseca tekuće godine, ukupni prihodi bilježe rast od čak 21,6% u odnosu na kraj februara.³

u milionima KM

Indirektni porezi	I-III 2011.	I-III 2012.	Trend
Carine	62,88	48,37	-23,1%
Akcize	277,42	283,33	2,1%
PDV	647,41	640,81	-1,0%
Putarine	62,50	61,19	-2,1%
Ukupno	1.050,21	1.033,70	-1,6%

Izvor: Uprava za indirektno oporezivanje BiH

³ Na mjesečnom nivou (mart u poređenju sa februarom 2012. godine) svi prihodi bilježe rast: prihodi od carina od 39,6% m/m, prihodi po osnovu PDV-a 28,2% m/m, prihodi od putarina 8,6% m/m i prihodi od akciza 6,9% m/m.

2.2. Prihodi od direktnih poreza i doprinosa u BiH

Ukupni direktni porezi, prikupljeni u entitetskim poreskim upravama u prvom tromjesečju 2012. godine iznose 1.387,1 miliona KM, što je za 9,7% više u odnosu na isti period prethodne godine. Na nivou FBiH prikupljeno je 141,1 miliona KM direktnih poreza, dok je taj iznos za RS 121,0 miliona KM. Kretanja prihoda od direktnih poreza, kao i doprinosa i ostalih prihoda mogu se vidjeti u tabeli ispod.

Prihodi od direktnih poreza, ostalih taksi, kazni i naknada i doprinosa u periodu I-III
2011. i 2012. godine (u milionima KM)

Naziv prihoda	FBiH			RS		
	2011.	2012.	%	2011.	2012.	%
Direktni porezi	123,2	141,1	14,5%	119,7	121,0	1,1%
Porez na dohodak	63,4	68,4	7,9%	50,3	61,7	22,7%
Porez na dobit	37,9	51,1	34,8%	49,7	45,3	-8,9%
Porezi građana	21,5	21,3	-0,9%	8,8	3,9	-55,7%
Ostali porezi	0,4	0,3	-25,0%	10,9	10,1	-7,3%
Ostale takse, kazne i naknade	79,0	92,1	16,6%	66,3	62,1	-6,3%
Doprinosi	584,7	659,6	12,8%	291,2	311,2	6,9%
PIO	323,3	363,6	12,5%	154,2	165,1	7,1%
Zdravstvo	234,8	265,8	13,2%	116,9	123,9	6,0%
Nezaposleni	26,6	30,2	13,5%	7,3	8,6	17,8%
Dječija zaštita	0,0	0,0	-	11,8	12,7	7,6%
Zapošljavanje invalida	0,0	0,0	-	1,0	0,9	-10,0%
Ukupno (direktni porezi + ostale takse, kazne i naknade + doprinosi)	786,9	892,8	13,5%	477,2	494,3	3,6%

Izvor: Poreska uprava RS i Poreska uprava FBiH

U FBiH prihodi ostalih poreza bilježe smanjenje od 25,0% g/g, i porezi građana od 0,9% g/g, dok prihodi od poreza na dohodak i dobit bilježe rast. U RS jedino prihodi od poreza na dohodak bilježe rast (22,7% g/g), dok sve ostale kategorije bilježe smanjenje prihoda. Što se tiče prihoda od doprinosa u oba entiteta je zabilježeno povećanje, i to u FBiH od 13,5% g/g, a u RS svega 3,6%.

2.3. Izvršenje budžeta entitetskih Vlada⁴

Ukupni prihodi ostvareni u budžetu Federacije BiH u prvom tromjesečju 2012. godine zabilježili su povećanje od 46,5% u odnosu na isti period prethodne godine. U istom periodu rashodi bilježe povećanje od 50,5%. U navedenom periodu, jedino izdaci za plate i naknade zaposlenih bilježe smanjenje od 3,2% g/g.

⁴ Za RS se koriste preliminarne podaci ministarstva finansija o izvršenju budžeta za 2011. godinu, jer su podaci za prvo tromjesečje nedostupni. A za FBiH su konačni podaci o izvršenju budžeta za prvo tromjesečje 2012. godine.

Ukupni prihodi, u 2011. godini, ostvareni u budžetu RS bilježe rast od 21,7% u odnosu na isti period prethodne godine, dok rashodi bilježe rast od 24,9%. Struktura i rast prihoda i rashoda se može vidjeti u tabeli ispod.

u milionima KM

Federacija BiH	2011.	2012.	%
Prihodi	271,38	397,58	46,5%
Porezni prihodi	240,77	246,82	2,5%
Neporezni prihodi	30,61	106,29	247,2%
Rashodi	249,01	374,70	50,5%
Plate i naknade	52,46	50,79	-3,2%
Materijal i usluge	7,50	8,71	16,1%
Tekući transferi	166,52	178,79	7,4%

Izvor: Ministarstvo finansija FBiH

u milionima KM

Republika Srpska	2010.	2011.	%
Prihodi	1.336,69	1.627,27	21,7%
Porezni prihodi	1.193,04	1.438,40	20,6%
Neporezni prihodi	143,65	185,20	28,9%
Rashodi	1.388,91	1.735,40	24,9%
Plate i naknade	627,33	694,80	10,8%
Materijal i usluge	99,81	95,30	-4,5%
Subvencije i transferi	268,12	246,20	-8,2%

Izvor: Ministarstvo finansija RS

3. Cijene, monetarni i finansijski sektor

3.1. Cijene – Indeks potrošačkih cijena (CPI)

U BiH je u martu 2012. godine zabilježen rast cijena od 2,1% g/g. Tokom posmatranog mjeseca najviši rast cijena je registrovan u kategorijama alkohola i duvana (10,1% g/g), stanovanja, vodosnadbijevanja, električne energije, plina i drugih enregenata (3% g/g) i transporta (6,9% g/g). U kategoriji hrane i bezalkoholnih pića u martu je registrovan nešto sporiji rast cijena u odnosu na prethodna dva mjeseca 2012. godine. Cijene u spomenutoj kategoriji u martu su uvećane za 1% g/g što je naznaka postepene stabilizacije cijena prehrambenih proizvoda u BiH.

CPI - BiH	g/g
Ø 2011.	103,7
I 2012.	102,5
II 2012.	102,4
III 2012.	102,1
I-III 2012.	102,4

Izvor: Agencija za statistiku BiH

3.2. Monetarni agregati

Tokom marta mjeseca, ukupna novčana masa se smanjila za 0,2%, u odnosu na prethodni mjesec, čime na kraju posmatranog perioda dostiže nivo od 14,3 milijarde KM. Posmatrano u odnosu na isti period prethodne godine novčani agregat, M2 bilježi rast od 4,6% g/g. Ako se novčana masa posmatra kroz svoje komponente, može se uočiti da su obje doprinijele njenom rastu (M1: 4,4% g/g, QM: 4,8% g/g). QM u posmatranom periodu, bilježi nešto nižu stopu rasta nego prethodnih mjeseci i to prvenstveno zbog smanjenja prenosivih depozita u stranoj valuti od 5,2% m/m. Rezervni novac u istom periodu bilježi smanjenje kako na godišnjem, tako i na mjesečnom nivou. Detaljnije kretanje kako godišnjih, tako i mjesečnih stopa pojedinih monetarnih agregata može se vidjeti iz tabele ispod.

u milionima KM

Period	Rezervni novac (M0)	Gotovina izvan banaka	Prenosivi depoziti u domaćoj valuti	Transakcijski novac (M1)	Ostali depoziti u domaćoj valuti	Prenosivi depoziti u stranoj valuti	Ostali depoziti u stranoj valuti	Kvazi novac (QM)	Novac u širem smislu (M2)
Jan-12	5.648,6	2.298,1	3.805,6	6.103,6	2.327,6	1.081,1	4.800,4	8.209,1	14.312,7
Feb-12	5.535,9	2.323,3	3.723,9	6.047,2	2.375,2	1.118,6	4.798,7	8.292,4	14.339,6
Mar-12	5.463,5	2.330,1	3.745,4	6.075,5	2.377,3	1.060,0	4.794,7	8.232,0	14.307,4
stope rasta g/g u %									
Jan-12	-2,6%	7,2%	1,5%	3,6%	16,0%	-14,5%	7,2%	6,0%	4,9%
Feb-12	-3,3%	7,8%	1,7%	4,0%	16,9%	-12,1%	6,9%	6,4%	5,4%
Mar-12	-2,0%	7,7%	2,4%	4,4%	16,1%	-6,9%	2,8%	4,8%	4,6%
stope rasta m/m u %									
Jan-12	-3,4%	-2,9%	-0,4%	-1,3%	1,8%	-1,7%	-1,0%	-0,3%	-0,7%
Feb-12	-2,0%	1,1%	-2,1%	-0,9%	2,0%	3,5%	0,0%	1,0%	0,2%
Mar-12	-1,3%	0,3%	0,6%	0,5%	0,1%	-5,2%	-0,1%	-0,7%	-0,2%
godišnji prosječni rast u %									
Mar-11	3,9%	8,0%	4,5%	5,8%	9,5%	11,0%	5,4%	7,2%	6,6%
Mar-12	-2,7%	7,6%	1,9%	4,0%	16,3%	-11,2%	5,6%	5,7%	5,0%
mjesečni prosječni rast u %									
Mar-11	-1,9%	-0,7%	-0,3%	-0,4%	0,9%	-1,8%	1,0%	0,5%	0,1%
Mar-12	-2,2%	-0,5%	-0,6%	-0,6%	1,3%	-1,2%	-0,4%	0,0%	-0,3%

Izvor: CBBiH

3.3. Prosječna obavezna rezerva

Tokom mjeseca marta 2012. godine osnovica za obračun obavezne rezerve nastavlja da se smanjuje kako na mjesečnom (ali, znatno manje, nego prethodnih mjeseci), tako i na godišnjem nivou. Na kraju posmatranog perioda dostiže nivo od oko 14,6 milijardi KM, što je manje za 3,4% u odnosu na isti period prethodne godine. U skladu sa smanjenjem osnovice, došlo je i do smanjenja ukupnih novčanih sredstava koja komercijalne banke drže na računu rezervi kod CB, i to: prosječne OR od 0,7% g/g i viška sredstava od 10,0% g/g. Prosječna stopa OR je nepromijenjena (8,5%), dok je implicitna stopa OR smanjena u odnosu na februar mjesec za 0,3 procentnih poena. Prosječna visina naknade na držanje obavezne rezerve koju centralna banka isplaćuje komercijalnim bankama u martu je obračunata po stopi 0,05%.

u milionima KM

Period	Osnovica za obračun obavezne rezerve	Prosječne obavezne rezerve	Prosječan saldo računa obaveznih rezervi kod CBBiH	Ukupna sredstva za održavanje obavezne rezerve	Razlika (Višak sredstava)	Implicitna stopa obavezne rezerve	Stopa obavezne rezerve	Prosječna visina naknade na obavezne rezerve kod CBBiH
Jan-12	15.097,6	1.288,7	3.027,5	3.027,5	1.738,8	20,1%	8,5%	0,11%
Feb-12	14.751,7	1.259,5	2.847,8	2.847,8	1.588,3	19,3%	8,5%	0,11%
Mar-12	14.659,3	1.250,3	2.790,5	2.790,5	1.540,3	19,0%	8,5%	0,05%
stope rasta g/g u %								
Jan-12	-0,2%	-19,5%	-5,7%	-5,7%	7,9%			
Feb-12	-2,3%	-2,3%	-7,8%	-7,8%	-11,7%			
Mar-12	-3,4%	-3,7%	-7,3%	-7,3%	-10,0%			
stope rasta m/m u %								
Jan-12	-2,0%	-1,6%	6,0%	6,0%	12,5%			
Feb-12	-2,3%	-2,3%	-5,9%	-5,9%	-8,7%			
Mar-12	-0,6%	-0,7%	-2,0%	-2,0%	-3,0%			
godišnji prosječni rast u %								
Mar-11	-3,6%	-13,5%	-0,1%	-0,1%	14,9%			
Mar-12	-2,0%	-8,5%	-6,9%	-6,9%	-4,6%			
mjesečni prosječni rast u %								
Mar-11	-0,6%	-6,8%	-3,1%	-3,1%	0,9%			
Mar-12	-1,6%	-1,5%	-0,6%	-0,6%	0,3%			

Izvor: CBBiH

3.4. Devizne rezerve Centralne banke BiH

Ukupne devizne rezerve na kraju marta mjeseca 2012. godine, su se smanjile za 1% u odnosu na prethodni mjesec. Na kraju posmatranog perioda dostižu nivo od oko 6,1 milijardi KM, i u odnosu na isti period prethodne godine su smanjene za 0,5%. Posmatrano na mjesečnom nivou, jedino investicije u vrijednosne papire bilježe povećanje. Kako se kreću pojedine komponente deviznih rezervi kako na godišnjem, tako i na mjesečnom nivou može se vidjeti detaljnije u tabeli ispod. Obaveza koja proizilazi iz pravila valutnog odbora, a koja se odnosi na to da neto strana aktiva (neto devizne rezerve) mora biti veća od monetarne pasive je zadovoljena (NSA - 6,1 milijardi KM, monetarna pasiva - 5,6 milijardi KM).

u milionima KM

Period	Zlato	Držanj e SDR	Strana valuta u trezor u CBBiH	Depozi ti kod nerezid entnih banaka	Ostal o	Investicije u vrijednosn e papire	Bruto devizn e rezerve	Neto devizn e rezerve	Monetar na pasiva	Neto slobodne rezerve
Jan-12	0,0	3,6	45,6	4.392,6	0,0	1.857,2	6.299,1	6.298,0	5.779,3	518,7
Feb-12	157,7	1,2	84,0	3.563,7	0,0	2.370,4	6.177,0	6.175,9	5.663,5	512,4
Mar-12	156,4	1,2	71,5	3.403,7	0,0	2.481,0	6.113,8	6.112,8	5.599,9	512,9
stope rasta g/g u %										
Jan-12	0,0	12,5	-30,1	42,4	0,0	-40,8	-0,8	-0,8	-1,8	11,1
Feb-12	145,6	500,0	37,3	15,4	0,0	-22,8	-1,7	-1,7	-2,5	8,9
Mar-12	146,3	500,0	65,1	14,1	0,0	-18,7	-0,5	-0,5	-1,4	10,3
stope rasta m/m u %										
Jan-12	0,0	227,3	-51,3	0,2	0,0	3,6%	-1,9	-1,9	-2,3	2,2
Feb-12	100,0	-66,7	84,2	-18,9	0,0	27,6	-1,9	-1,9	-2,0	-1,2
Mar-12	-0,8	0,0	-14,9	-4,5	0,0	4,7	-1,0	-1,0	-1,1	0,1
godišnji prosječni rast u %										
Mar-11	-6,1%	-78,5%	-35,8%	0,9%	0,0%	6,5%	2,8%	2,8%	4,0%	-9,9%
Mar-12	97,3%	337,5%	24,1%	24,0%	0,0%	-27,4%	-1,0%	-1,0%	-1,9%	10,1%
mjesečni prosječni rast u %										
Mar-11	-1,5%	0,0%	-23,9%	-0,2%	0,0%	-2,4%	-1,6%	-1,6%	-1,7%	-1,5%
Mar-12	33,1%	53,5%	6,0%	-7,7%	0,0%	12,0%	-1,6%	-1,6%	-1,8%	0,4%

Izvor: CBBiH

3.5. Depoziti

Ukupni depoziti na kraju trećeg mjeseca 2012. godine iznosili su 12,8 mlrd. KM i zabilježili su usporeniju stopu rasta g/g u odnosu na prethodni mjesec. Međutim, rast ukupnih depozita i dalje je generiran rastom depozita stanovništva. Depoziti ovog sektora za promatrano razdoblje iznosili su 7,2 mlrd. KM i veći su u odnosu na isto razdoblje prošle godine za 8,6%. S druge, strane depoziti sektora nefinancijskih poduzeća, kao i sektora opće vlade i dalje imaju negativan utjecaj na rast ukupnih depozita, što se odražava na usporavanje rasta ukupnih depozita. Depoziti nefinancijskih poduzeća na kraju trećeg mjeseca iznosili su 3,2 mlrd. KM, dok su depoziti opće vlade iznosili 1,3 mlrd. KM⁵.

⁵ Prema novoj metodologiji CB BiH koja je uvedena u prosincu 2011. godine, nefinancijska poduzeća su nefinancijska javna i privatna poduzeća, dok neprofitne organizacije više ne ulaze u ovu kategoriju. Neprofitne organizacije skupa sa sektorom stanovništva čine Ostali rezidentni sektor. Međutim, za potrebe izrade Informacije, sektor neprofitnih organizacija obuhvaćen je u Ostalim depozitima/kreditima, jer čini veoma mali dio ukupnih depozita/kredita, dok sam sektor stanovništva je prema učešću jedan od najznačajnijih i samim tim utječe na kretanje ukupnih depozita/kredita. Svi navedeni iznosi depozita/kredita predstavljaju kumulative na kraju razdoblja.

u mil. KM

Godina	Mjesec	Ukupni depoziti	Depoziti stanovništva	Depoziti nefinancijskih poduzeća	Depoziti opće vlade	Ostali
2012.	01.	12.916,7	7.074,7	3.362,0	1.437,3	1.042,9
2012.	02.	12.893,2	7.156,8	3.274,6	1.380,9	1.081,0
2012.	03.	12.761,0	7.182,2	3.186,5	1.310,5	1.081,8
Stopa rasta g/g						
2012.	01.	3,2%	8,6%	-4,1%	-10,1%	15,3%
2012.	02.	2,8%	9,2%	-4,3%	-16,5%	18,8%
2012.	03.	1,7%	8,6%	-6,4%	-19,3%	19,1%
Prosječna godišnja stopa rasta za tri mjeseca						
2011.		4,0%	12,9%	-1,4%	-10,0%	-3,1%
2012.		2,5%	8,8%	-4,9%	-15,3%	17,7%

Izvor: Centralna banka BiH

3.6. Krediti

Ukupno plasirani krediti na kraju trećeg mjeseca 2012. godine iznosili su 15,4 mlrd. KM i veći su u odnosu na isto razdoblje prošle godine za 4,6%. Najveće učešće u ukupnim kreditima imali su krediti dani sektoru nefinancijskih poduzeća (51,7%) i sektoru stanovništva (43,3%). Dok je kod kredita nefinancijskim poduzećima prisutno usporavanje stope rasta (g/g), kod kredita sektoru stanovništva godišnji rast je unazad par mjeseci iznad 6,0%, vjerojatno zbog dugog razdoblje negativnog rasta, koji je u 2011. godini bio prešao u pozitivan, ali veoma skroman rast. Također, sektor koji bilježi ubrzan rast kredita jeste sektor vlade, mada je učešće ovih kredita u ukupnim kreditima neznatan poredeći s prethodno pomenutim sektorima (4,4%). Detaljan pregled iznosa kredita danih pojedinim sektorima, kao i godišnje stope rasta mogu se vidjeti u tabeli ispod.

u mil. KM

Godina	Mjesec	Ukupni krediti	Kreditu stanovništvu	Kreditu nefinancijskim poduzećima	Kreditu općoj vladi	Kreditu ostalim sektorima
2012.	01.	15.355,1	6.690,7	7.901,3	677,9	85,3
2012.	02.	15.382,9	6.659,6	7.959,6	683,5	80,3
2012.	03.	15.449,9	6.688,9	7.990,9	678,6	91,6
Stopa rasta g/g						
2012.	01.	5,6%	6,9%	2,1%	52,7%	-13,8%
2012.	02.	5,3%	6,6%	2,0%	50,8%	-17,7%
2012.	03.	4,6%	6,6%	0,8%	47,2%	-14,3%
Prosječna godišnja stopa rasta za tri mjeseca						
2011.		4,4%	0,4%	6,6%	36,2%	-14,3%
2012.		5,2%	6,7%	1,6%	50,2%	-15,3%

Izvor: Centralna banka BiH

3.7. Berze u BiH

Na Sarajevskoj berzi (SASE) u mjesecu martu 2012. godine ostvaren je promet u iznosu od 29,1 miliona KM što čini 46,3 % od ukupnog ostvarenog prometa na BiH berzama. Promet na SASE u mjesecu martu bilježi rast od 159 % odnosu na promet u istom mjesecu u 2011. godini odnosno rast od 378 % u odnosu na promet u martu 2010. godine.

Na Banjalučkoj berzi (BLSE) u mjesecu martu 2012. godine ostvaren je promet u iznosu od 33,8 miliona KM što čini 53,7 % od ukupnog prometa ostvarenog na BiH berzama. Mjesečni promet na BLSE bilježi pad od 39,1% odnosu na isti period u 2011. godini odnosno rast od 40,8 % u odnosu na promet u mjesecu martu 2010. godine.

Ukupan promet u mjesecu februaru na obje berze (Sarajevskoj i Banjalučkoj) u iznosu od 62,9 miliona KM bilježi pad od 5,7 % poredeći sa vrijednostima u istom periodu 2011. godine dok u odnosu na ukupan promet u martu 2010. godine bilježi rast od 109,8 %.

Promet (u KM)

Period	SASE	BLSE	UKUPNO
Mar-10	5,974,778	24,014,057	29,988,835
Mar-11	11,233,792	55,477,678	66,711,470
Mar-12	29,098,086	33,815,778	62,913,864

U isto vrijeme kapitalizacija u mjesecu martu 2010, 2011. i 2012. godine je iznosila:

Kapitalizacija (u KM)

Period	SASE	BLSE	UKUPNO
Mar-10	7,284,100,025.79	3,586,683,565.27	10,870,783,591.06
Mar-11	7,764,205,484.66	4,182,735,411.42	11,946,940,896.08
Mar-12	4,017,815,094.80	3,712,093,351.82	8,206,438,947.71

*Smanjenje kapitalizacije je najvećim dijelom uzrokovano uvođenjem novih pravila poslovanja na SASE krajem prošle godine u okviru kojega je znatan broj vrijednosnih papira delistiran (isključeno 410 nelikvidnih i slabo likvidnih papira).

Poredeći vrijednosti kapitalizacije na Sarajevskoj berzi (SASE) u mjesecu martu 2012. godine sa vrijednostima u mjesecu martu 2011. godine zabilježen je pad od 48,3 %, dok poredeći sa vrijednostima u mjesecu martu 2010. godine zabilježen je pad od 44,8%.

Kapitalizacija na Banjalučkoj berzi (BLSE) u mjesecu martu 2011. godine bilježi pad od 11,3 % u poređenju sa vrijednosti u mjesecu martu 2011. godine, odnosno minimalan rast od 3,5 % u odnosu na vrijednosti ostvarene u mjesecu martu 2010. godine.

Vrijednost ukupne kapitalizacije na obje berze (SASE i BLSE) u martu 2012. godine bilježi pad od 35,3 % u odnosu na vrijednosti u mjesecu martu 2011. godine odnosno pad od 28,9 % u odnosu na vrijednosti u mjesecu martu 2010. godine.

4. Vanjski sektor

Tokom prva tri mjeseca 2012. godine izvoz iz BiH je iznosio 1,7 milijardi KM i u odnosu na isti period prošle godine bilježio je pad od 10,6%. Uvoz BiH u prvom kvartalu 2012. godine iznosio je 3,4 milijarde KM i u poređenju sa istim periodom 2011. godine doživio je blagi rast iznosa od 0,2%. Rezultat izvoza i uvoza BiH je trgovinski deficit koji je ove godine dostigao vrijednost od 1,6 milijarde KM i u poređenju sa istim periodom prošle godine veći je za 15,2%.

Bosna i Hercegovina je u prva tri mjeseca 2012. godine uvezla 520 miliona KM nafte i naftnih derivata, u odnosu na isti period prošle godine, ostvaren je rast uvoza ove vrste proizvoda za 4,5%. Ovaj rast uvoza nije samo rezultat količinskog rasta, već i rasta cijena nafte na svjetskom tržištu u odnosu na cijene prošle godine.

Značajan udio uvoza zauzimaju mašine, aparati i mehanički uređaji čiji je uvoz u prvom kvartalu 2012. godine iznosio 390 miliona KM. U odnosu na isti period prošle godine, uvoz mašina je opadao za 6,5%, dok je sa druge strane izvoz ove kategorije proizvoda iznosio 188 miliona KM, te je takođe bilježio pad od skoro 1%.

Značajan udio u strukturi bosanskohercegovačkog uvoza zauzimaju prehrambene prerađevine kojih je u 2012. godini uvezeno u iznosu od 285 miliona KM, ali u odnosu na isti period 2011. godine primjetan je blagi pad uvoza od samo 2,4%.

Značaja uvoz ostvaren je u kategoriji hemijskih proizvoda u iznosu od 362 miliona KM i u poređenju sa prva tri mjeseca 2011. godine u ovoj kategoriji proizvoda primjetan je rast uvoza od 8,4%. Izvoz hemijskih proizvoda iznosio je 118 miliona KM što je rezultiralo značajnim padom izvoza od 13,8%. Sljedeća značajna uvozna stavka su bazni metali kojih je BiH uvezla u iznosu od 293 miliona KM. Od baznih metala najviše su se uvozili željezo i čelik, njihovi proizvodi, te aluminij i proizvodi od aluminija. Predhodnih godina uvoz baznih metala je bilježio negativne stope, da bi se tokom 2011. situacija popravila i u 2012. godini je nastavila pozitivan trend, jer za prva tri mjeseca rast uvoza baznih metala iznosio je 1,8%. Na strani izvoza baznih metala situacija se malo pogoršala i u prva tri mjeseca 2012. godine izvezeno je 455 miliona KM ove kategorije proizvoda, u odnosu na isti period 2011. godine primjetan je blagi pad od 5,2%. Bazni metali predstavljaju jedan od najznačajnijih izvoznih potencijala Bosne i Hercegovine.

Kategorija raznih proizvoda gdje je uključen namještaj u prvom kvartalu 2012. godine ostvarila je izvoz od 208 miliona KM. U odnosu na isti period prošle godine izvoz namještaja je doživio je rast od oko 4,9%. Međutim, bitno je spomenuti da industrija proizvodnje namještaja u BiH je u usponu i za očekivati je veći izvoz u narednom periodu, a samim time i korigovanje stope rasta izvoza s obzirom da namještaj ostvaruje značajan udio ukupnog izvoza BiH.

u 000 KM	Januar – Mart 2011	Januar - Mart 2012	Promjena 2012/2011
IZVOZ	1.973.377	1.763.874	-10,6%
UVOZ	-3.400.864	-3.407.755	0,2%
TRGOVINSKI DEFICIT	-1.427.487	-1.643.881	15,2%

5. Strane direktne investicije

Prema novim revidiranim podacima Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH strana ulaganja u 2011. godini su iznosila oko 391,9⁶ miliona KM što predstavlja smanjenje od 42,5 % u odnosu na ulaganja u istom periodu 2010. godine kada su ukupne SDI iznosila 681,2⁷ miliona KM. Ulaganja po kvartalima u 2009. 2010. i 2011. godini iznose:

U milionima KM	K1	K2	K3	K4
2009	-6,4	160,8	134,2	184,4
2010	470	149,5	32,1	29,6
2011	93,2	60,9	107,8	130

Prema podacima Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH ukupno ulaganje u januaru mjesecu iznosi 7,46 miliona KM dok je u februaru negativno i iznosi -25,1 miliona KM. Kao najveći ulagači u januaru se ističu Telekom Slovenije (SiOL) 2,9 miliona KM, VB Leasing 2,03 miliona KM. Najveće povlačenje u januaru je od strane Paulus Leeuwerik (brisanje firme TIPO Odžak) -3,98 miliona KM. U februaru najveće ulaganje je od strane NLB Ljubljana 10,76 miliona KM dok je najveće povlačenje kapitala Hypo Alpe Adria bank -45,48 miliona KM.

Od događaja koji će imati utjecaja na strane direktne investicije treba spomenuti da je 28.03.2012. godine Agencija Standard & Poor's potvrdila je Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting „B” i izmijenila izgled „na posmatranju - negativno” na stabilne izgled.

⁶ Prema revidiranom privremenom izvještaju Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa.

⁷ Revidirani izvještaj Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa.